

Til Klima- og miljødepartementet

epost: postmottak@kld.dep.no

Oslo 12. september 2014

Norsk forening mot støy om regjeringens forslag til

Bruk av snøscooter for fornøyleskjøring – forslag til endringer i lov om motorferdsel i utmark og vassdrag og forskrift for motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag

Med Henrik Ibsen som fødselshjelper tok de norske pionerene den senere så folkekjære betegnelsen *friluftsliv* i bruk som betegnelse for sin nye fritidssysse - jf. diktet *Paa Vidderne* fra 1859.

Mot alle odds er den norske friluftslivstradisjonen lys levende i modernitetens ny-rike Norge. Forskningsprosjekt fra Friluftslivets år 1993 og arbeidet med stortingsmeldingen om friluftsliv 2001 viste at 9 av 10 nordmenn deltok i friluftsliv. Forskeren Ola Vaagbø anga riktignok ingen definisjon av friluftsliv i sin undersøkelse, men han ba om at respondentene opplyste om sine motiv. Det viste seg at en av to søkte "naturens mystikk", mens hele 9 av 10 søkte "stillhet og ro" i sitt friluftsliv.

Drep ikke fortryllesen i det norske (vinter)landskapet!

Gjør ikke stillheten hjemløs!

Et engasjement for friluftsliv

Norsk forening mot støy har engasjert seg i friluftsliv, støy og stillhet siden etableringen av foreningen i 1963, og har hatt egen sakkyndig på fagfeltet siden 2002. I prosessen frem til vi fikk landets første Naturvernloven i 1970 har foreningen levert faglig og juridisk solide innspill. I de

påfølgende år har innsats fra landets miljø- og naturorganisasjoner vært viktige bidragyttere til økt kunnskap om de verdivalg som ligger til grunn for vernet av den frie, stille og urørte natur. På linje med andre organisasjoner er vi opptatt av å begrense motoferdsel i utmark mest mulig.

Antall snøskutere har økt og utstrakt rånekjøring

Selv om motorisert ferdsel i utmark som kjent er forbudt ved lov i vårt land - med få unntak for nyttetransport, redningstjeneste og militær aktivitet - har antallet snøskutere i fritidsbruk passert et halvt hundre tusen. Allerede på slutten av 1970-tallet avtegnet det seg manglende respekt for loven i vårt nordligste fylke. Med tiden har antallet som tar seg til rette med stadig større og hurtigere maskiner økt, ikke bare i de nordligste fylkene, men også ned til fylker på Sørlandet.

Avisen *Hallingdølen* har i årevis kommentert utviklingen av ulovlig bruk av fartsmaskiner på belter. Allerede i lederartikkelen den 1. mars 2003 kunne vi lese:

Villmannskjøring med snøskuter er i ferd med å bli eit stort problem i hallingdalsfjella. Dette skjer berre nokre månader etter at det vart innført nye og strenge regler for snøskuterkjøring. Verst er situasjonen i Ål, og spesielt på Votndalsåsen kor rånekulturen står sterkt. Store deler av fjellområdet er "flatkøyrt".

Norsk forening mot støy mener det ikke er en menneskerett å kjøre skuter i natur og utmark. Begrepet rekreasjonskjøring er i seg selv en eufemisme og en institusjonalisering av en egosentrisme vi må klare oss foruten. Det lever dyr der ute. Naturen er vår medverden, den har krav på vår respekt og hensynfulle fremferd.

I sitt bidrag til foreningens uttalelse viser sakkyndig Nils Faarlund til de siste årenes høringsuttalelser om friluftsliv: Mennesker ferdes der fordi de oppsøker natur, stillhet, ro og et naturlig lydmiljø.

I et helseperspektiv er lovforslaget likeledes urovekkende. Med 307 400 uføretrygdede i Norge pr. 2014 (tall fra NAV) er det god grunn til å lovfeste annen form for rekreasjon. I en kommune med 10 000 innbyggere vil helsegevinsten av at de inaktive begynner å gå en tur hver dag beløpe seg til ca. 470 millioner i følge tall fra Helsedirektoratet.

Fra fagmøtet hos FRIFO 19. august i år, vil vi understreke følgende

- Vi stiller krav til regjeringens saksbehandling av forslaget. Det vil si at regjeringen skal følge vanlig demokratisk prosedyre ved først å legge frem en stortingsmelding om friluftsliv og rekreasjonskjøring og deretter et lovforslag
- Still strenge krav til utredning av konsekvensene av rekreasjonsløyper iden kommunale planleggingen av disse.
- Svært mye rekreasjonskjøring er i praksis rånekjøring. Et regelverk må gjenspeile realitetene om at rekreasjonskjøringen vil få utløp i takt med skuterens kjøreegenskaper. I klartekst betyr det at de tar seg frem over alt. Videre betyr det at høringsinstanser og deretter lovgivere og politikere må tenke utenfor "løypa" og se for seg en allerede eksisterende realitet; jfr.

videoen politiet viste fra dagens rekreasjonskjøring i Telemark og sitatet fra *Hallingdølen* i 2003 over.

Stillheten og norsk tradisjon for friluftsliv og fri ferdsel i natur

Vår egenartede, norske friluftslivstradisjon har, selv i dagens gjennomteknifiserte samfunn, ikke gått av moten. En oppslutning på godt over 80% av befolkningen i forbindelse med "Friluftslivets år" 1993 bekreftes i Stortingsmelding nr. 39 (2000 – 2001) *Friluftsliv – Ein veg til høgare livskvalitet*. Like mange avviser at tradisjons-friluftslivets verdier er "gammeldags". Øverst på

listen over friluftslivsverdier står ikke å søke spenning (1 av 10), men i følge den ovennevnte stortingsmeldingen: Den frie naturens *stillhet* og fred (9 av 10). Slik sier Hans Børli det – et menneske som kjente den frie natur, støyen (som kom med motorsaga...) og stillheten:

Det kommer for meg at det er seint på jorda. At dette navnløse livet som jeg står her og kjenner som en lykke i meg, er dømt til undergang. Jeg ber mine sanser våke, leve og oppleve mens det ennå finnes urørt natur, levende stillhet. For i fremtiden vil teknikken og mekaniseringen skru sin jernjomfru sammen og kvele mennesket langsomt.

I kapittelet "Hovudlinjer i ein ny friluftslivspolitik" heter det i underkapittelet 2.6 Kvalitetar for friluftsliv: "Det er grunn til å tru at verdien av ro og stille aukar monaleg i det moderne samfunnet der kvardagen er sterkt prega av støy, stress og mas. Regjeringa vil m. a.":

- Leggje vesentleg vekt på å verne om høvet til å oppleve stille, fred og ro
- Sikre at den verdien ulike område har for friluftsliv ikkje blir redusert av støy og terrengslitasje frå motorkjøretøy, luftfartøy og motorfartøy

En trussel mot stillhetens egenverdi i modernitetssamfunnet ligger i at den blir utnyttet som "et knapt gode", og at gode lydmiljøer kommer på listen over utrydningstruede, immaterielle og livsviktige goder.

For Norsk forening mot støy
Styreleder
Rune Haaland
Sign.

Daglig leder
Hanne Herrman
Sign.